

**Комунальний заклад
«Бердянський медичний коледж»
Запорізької обласної ради**

Погоджено
Завідувача навчально-методичним
кабінетом Зіць А.Г. Заліська
« 31 » серпня 2017 р.
Завідувач відділення А А.В. Порецький
« 01 » вересня 2017 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
фармацевтичних дисциплін
Протокол № 1 від « 29 » 08 2017 р.
Голова комісії Д М.Ю. Дженкова

**ЗАВДАННЯ
ДО ДОМАШНЬОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З ФАРМАКОГНОЗІЇ**

для студентів заочної форми навчання
спеціальності 226 «Фармація»

2017 р.

Пояснювальна записка

Фармакогнозія – одна з навчальних дисциплін у системі підготовки фармацевтів. Вона передбачає вивчення лікарських рослин, лікарської рослинної сировини та продуктів перероблення рослинного і частково тваринного походження. Незважаючи на успіхи синтетичної хімії, лікарські рослини нині використовують достатньо широко.

Вивчення фармакогнозії допоможе студентам добре орієнтуватися у лікарських рослинах, мати навички по визначенню лікарської рослинної сировини від інших рослин. У подальшій професійній роботі допоможе рекомендувати відвідувачам аптеки лікарську рослинну сировину для лікування.

Для кращого засвоєння матеріалу з фармакогнозії потрібно відвідувати лекційні та практичні заняття; систематично виконувати самостійну роботу студентів. З метою контролю здобутих теоретичних знань та сформованості практичних навичок студенти виконують домашню контрольну роботу з даної дисципліни згідно з навчальним планом. Необхідно своєчасно направити її на перевірку. Для написання контрольної роботи з фармакогнозії потрібно перш за все ретельно проробити матеріал, використовуючи рекомендовану літературу, ознайомитись із зразками виконання типових завдань. Крім цього, при виконанні окремих завдань використовувати довідники з лікарської рослинної сировини, фармакологічні довідники, підручники зазначені в списку рекомендованої літератури.

Варіант № 1

1. Ефірні олії: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

а) ромашка зелена;

б) меліса лікарська.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС:

а) м'яту перцеву; б) бобівник трилистий; в)

багно звичайне; г) солодку голу.

(Таблиця додається)

4. Якісні реакції на арбутин та дубильні речовини ЛРС мучниці звичайної та брусниці звичайної.

Варіант № 2

1. Ефірні олії: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

а) валеріана лікарська; б)

аїр тростинний.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а)

шавлію лікарську; б) золототисячник малий; в)

аніс звичайний; г) женьшень.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС ревеню тангутського. Анатоомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 3

1. Іридоїди: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) м'ята перцева;
 - б) ялівець звичайний.

(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) евкаліпт кулястий; б) кульбабу лікарську; в) фенхель звичайний; г) аралію маньчжурську.

(Таблиця додається)
4. Методи ідентифікації сапонінів.

Варіант № 4

1. Іридоїди: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) шавлія лікарська; б) оман високий.

(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) валеріану лікарську; б) елеутерокок колючий; в) чебрець плазкий; г) заманиху високу.

(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС солодки голої. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 5

1. Глікозиди кардіотонічної дії: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) хміль звичайний;
- б) деревій звичайний.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) сосну звичайну; б) лимонник китайський; в) ялівець звичайний; г) якріці сланкі.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС астрагалу шерстистоквіткового. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 6

1. Глікозиди кардіотонічної дії: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) горицвіт весняний; б) чебрець плазкий.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) березу бородавчасту; б) розторопшу плямисту; в) деревій звичайний; г) крушину ламку.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС конвалії звичайної. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 7

1. Ксантони: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) евкаліпт
 - кулястий; б) полин
 - гіркий.

(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) айр тростинний; б) солодушку альпійську; в) мелісу лікарську; г) жостір проносний.

(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС наперстянки пурпурової. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 8

1. Ксантони: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) арніка гірська;
 - б) багно звичайне.

(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) оман високий; б) горицвіт весняний; в) хміль звичайний; г) звіробій звичайний.

(Таблиця додається)
4. Методи ідентифікації серцевих глікозидів.

Варіант № 9

1. Лігнани: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
а) сосна звичайна; б)
фенхель звичайний.
(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) ромашку лікарську; б) конвалію звичайну; в) арніку гірську; г) касію гостролисту.
(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС бобівника трилистого. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 10

1. Лігнани: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
а) береза бородавчаста;
б) аніс звичайний.
(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) полин гіркий; б) морозник червонуватий;
в) коріандр посівний;
г) мучницю звичайну.
(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС ревеню тангутського. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 11

1. Сапоніни: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) хміль
- звичайний; б)
- полин гіркий.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) м'яту перцеву; б) золототисячник малий;
в) фенхель
звичайний; г)
заманиху високу.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС солодки голої. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 12

1. Сапоніни: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) аїр тростинний;
- б) шавлія
- лікарська.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) евкаліпт кулястий; б) кульбабу лікарську; в) чебрець плазкий; г) якірці сланкі.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС полину гіркого. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 13

1. Похідні антрацену: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) евкаліпт кулястий; б) сосна звичайна.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) шавлію лікарську; б) елеутерокок колючий; в) деревій звичайний; г) крушину ламку.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС конвалії звичайної. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 14

1. Похідні антрацену: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) чебрець плазкий; б) багно звичайне.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) валеріану лікарську; б) лимонник китайський; в) ялівець звичайний; г) жостір проносний.

(Таблиця додається)

4. Методи ідентифікації серцевих глікозидів.

Варіант № 15

1. Фенологлікозиди: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) ромашка зелена; б) м'ята перцева.

(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) сосну звичайну; б) розторопшу плямисту; в) мелісу лікарську; г) звіробій звичайний.

(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС полину гіркого. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 16

1. Фенологлікозиди: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) деревій звичайний;
 - б) валеріана лікарська.

(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) березу бородавчасту; б) солодушку альпійську; в) арніку гірську; г) касію гостролисту.

(Таблиця додається)
4. Якісні реакції на арбутин та дубильні речовини ЛРС мучниці звичайної та брусниці звичайної.

Варіант № 17

1. Ефірні олії: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) меліса лікарська;
- б) чебрець
плазкий.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) айр тростинний; б) горицвіт весняний; в) хміль звичайний; г) мучницю звичайну.

(Таблиця додається)

4. Методи ідентифікації сапонінів.

Варіант № 18

1. Ефірні олії: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) горицвіт
весняний; б) меліса
лікарська.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) оман високий; б) конвалію звичайну;

- в) коріандр
посівний; г) солодку
голу.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС астрагалу шерстистоквіткового. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 19

1. Іридоїди: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
а) полин гіркий; б) ромашка зелена.
(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) м'яту перцеву; б) морозник червонуватий; в) багно звичайне; г) женьшень.
(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС наперстянки пурпурової. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 20

1. Іридоїди: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
а) фенхель звичайний; б) аїр тростинний.
(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) ромашку лікарську; б) бобівник трилистий; в) аніс звичайний; г) аралію маньчжурську.
(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС полину гіркого. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 21

1. Глікозиди кардіотонічної дії: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) арніка гірська;
- б) аніс звичайний.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) полин гіркий; б) кульбабу лікарську; в) чебрець плазкий; г) ягідці сланкі.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС бобівника трилистого. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 22

1. Глікозиди кардіотонічної дії: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) валеріана лікарська; б) фенхель звичайний.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) шавлію лікарську; б) елеутерокок колючий; в) деревій звичайний; г) крушину ламку.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС бобівника трилистого. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 23

1. Ксантони: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) береза бородавчаста;
 - б) евкаліпт кулястий.

(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) валеріану лікарську; б) лимонник китайський; в) ялівець звичайний; г) жостір проносний.

(Таблиця додається)
4. Методи ідентифікації серцевих глікозидів.

Варіант № 24

1. Ксантони: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
 - а) аніс звичайний; б) ялівець звичайний.

(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) евкаліпт кулястий; б) розторопшу плямисту; в) мелісу лікарську; г) звіробій звичайний.

(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС наперстянки пурпурової. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 25

1. Лігнани: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) багно звичайне; б)
горицвіт весняний.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) сосну звичайну; б) солодушку альпійську; в) арніку гірську; г) касію гостролисту.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС конвалії звичайної. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 26

1. Лігнани: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.

2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:

- а) ялівець
звичайний; б) арніка
гірська.

(Схема додається)

3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) березу бородавчасту; б) горицвіт весняний; в) хміль звичайний; г) мучницю звичайну.

(Таблиця додається)

4. Визначення тотожності ЛРС астрагалу шерстистоквіткового. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 27

1. Сапоніни: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
а) м'ята перцева; б) деревій звичайний.
(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) айр тростинний; б) конвалію звичайну; в) коріандр посівний; г) солодку голу.
(Таблиця додається)
4. Методи ідентифікації сапонінів.

Варіант № 28

1. Сапоніни: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
а) сосна звичайна; б) оман високий.
(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) ромашку лікарську; б) морозник червонуватий; в) багно звичайне; г) женьшень.
(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС солодки голої. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 29

1. Похідні антрацену: визначення; класифікація; історична довідка вивчення БАР; поширення лікарських рослин у природі, накопичення та локалізація БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
а) оман високий; б)
береза бородавчата.
(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) полин гіркий; б) бобівник трилистий; в) аніс звичайний;

г) аралію маньчжурську.
(Таблиця додається)
4. Визначення тотожності ЛРС ревеню тангутського. Анатомо-діагностичні ознаки зазначте на малюнку.

Варіант № 30

1. Похідні антрацену: добування БАР; особливості заготівлі, сушіння, зберігання ЛРС; лікувальні властивості БАР; народногосподарське значення БАР.
2. Охарактеризуйте за короткою схемою зазначені ЛР:
а) шавлія
лікарська; б) хміль
звичайний.
(Схема додається)
3. Узагальніть у вигляді таблиці деякі відомості про ЛРС: а) оман високий; б) золототисячник малий;
в) фенхель
звичайний; г)
заманиху високу.
(Таблиця додається)
4. Якісні реакції на арбутин та дубильні речовини ЛРС мучниці звичайної та брусниці звичайної.

Рекомендована література:

1. Фармакогнозія І.А. Бобкова
Л.В. Варлахова
М.М. Маньковська Київ Медицина 2006
2. Фармакогнозія с основами біохімії рослин В.М.Ковальов
О.І. Павлій
Т.І. Ісакова НФаУ МТК-книга 2004 р.
3. Державна Фармакопея України.
4. Фармакогнозія Д.А. Муравьева М.Медицина 1991г